

Evropský den melanomu v České republice: 13. května 2013

Rok 2013 je již 13. ročníkem preventivního osvětového projektu Euromelanoma Day

Jak vznikl Evropský den melanomu (dále EDM)?

Myšlenka věnovat jeden den v roce prevenci vzniku melanomu se zrodila v Belgii, kde také již v roce 1999 byla tato akce uspořádána pod vedením Dr. Thomase Maselise. Ten požádal v roce 2000 o záštitu nad touto aktivitou Evropskou akademii dermatovenerologie (EADV), jež zřídila tzv. "Task Force for Euromelanoma Day" a začala koordinovat aktivity v zemích Evropy. Prezidentkou byla do roku 2004 Prof. Diane Roseuw z Bruselu, poté Prof. Andreas Katsambas z Atén a nyní je od roku 2009 prezidentkou Prof. Veronique Marmol z Belgie (letos se bude na podzim volit nový prezident).

Česká republika se zapojila do evropské aktivity velmi záhy, již v roce 2001, koordinátorkou pro naši republiku byla od samého počátku Prof. MUDr. Jana Hercogová, CSc. se svou klinikou. Záštitu nad Evropským dnem melanomu převzaly v minulých letech Česká dermatovenerologická společnost Jana Evangelisty Purkyně a Česká akademie dermatovenerologie. Zapojili se do ní kožní lékaři z celé naší republiky. Sponzory letošního ročníku EDM jsou hlavní partner La Roche Posay a partner Eucerin.

Důvody, proč se ČR zapojila do evropské aktivity, byly hlavně dva – prvním bylo prokázat loajalitu k EADV (která se v roce 2002 rozhodla uspořádat v ČR poprvé mimo země západní Evropy svůj evropský kongres) a zviditelnit dermatovenerologii jak mezi pacienty, tak i ostatními kolegy, lékaři.

Druhým, samozřejmě zásadním důvodem byl fakt, že **počet melanomů stoupl v České republice více než 4 x za 30 let.** Zatímco v roce 1970 bylo hlášeno 316 melanomů, v roce 2000 to bylo již 1.413 případů (zvýšení na 447 %). Po zahájení osvětové kampaně počty případů dále stoupají - a v roce 2009 bylo hlášeno 2.008 případů (**zvýšení počtu případů maligního melanomu od roku 1970 na 635 %!**). Incidence melanomu v ČR v roce 2000 byla u mužů 14,6 případů na 100.000 obyvatel a u žen 13,7 případů na 100.000, **v roce 2009 bylo u mužů 21,68 případů a u žen 18,13 případů maligního melanomu na 100.000 obyvatel.** Ostatní kožní zhoubné nádory kromě melanomu byly v roce 1970 hlášeny 3.668krát a v roce 2000 již 12.016krát (vzestup na 328 %). Incidence těchto ostatních kožních maligních nádorů u mužů byla v roce 2000 37,2 případů na 100.000 a u žen 37,0 případů na 100.000 obyvatel. Porovnáme-li data týkající se všech maligních nádorů hlášených v ČR v roce 2000, zjistíme, že nejčastější diagnózou jsou tzv. ostatní kožní nádory kromě melanomu. Těchto 12.016 případů nemelanomových nádorů z celkového počtu všech nádorů (kterých bylo hlášeno 60.222) představuje celou jednu pětinu.

Novou problematikou je výskyt **kožních nádorů u pacientů po transplantaci.** Tito pacienti totiž musí dlouhodobě užívat kombinovanou imunosupresivní léčbu, která pomáhá prodlužovat správnou funkci štěpu, ale zároveň tlumí přirozenou imunitu organismu. Následkem mohou být nádory, zejména nádory kůže, a infekční onemocnění. Nejčastější jsou tzv. nemelanomové kožní nádory, tj. bazocelulární a spinocelulární karcinom, pro které je riziko vzniku 65-250 násobně vyšší oproti běžné populaci. Maligní melanom bývá u transplantovaných asi 3-5krát častější. Všechny tyto zhoubné nádory navíc rostou rychle, pronikají do hlubších tkání, mohou být vícečetné a brzy metastazují. Tím výrazně ovlivňují prognózu a kvalitu života po transplantaci. Včasné rozpoznání a léčba kožního nádoru může pacientovi zachránit život.

Čeští dermatologové vyšetřili v letech 2009 a 2010 nejvíce spoluobčanů ze všech evropských zemí zapojených do Evropského melanomu – 13 tisíc z celkového počtu 56 tisíc vyšetřených v těchto dvou letech.

Citace: VAN DER LEEST, RJT, DE VRIES, E, BULLIARD, J-L, PERIS, Kety, STRATIGOS, Alexander J, TRAKATELLI, Myrto, MASELIS, Thomas, ŠITUM, Mirna, PALLOURAS, AC, HERCOGOVA, Jana, ZAFIROVIK, Z, REUSCH M, OLAH, J, BYLAITE, Matilda, DITTMAR, HC, SCERRI, Lawrence, CORREIA, Osvaldo, MEDENICA, Liljana,

BARTENJEV, Igor, GUILLEN, C, COZZIO, A, BOGOMOLETS Olga V, DEL MARMOL, Veronique. *The Euromelanoma skin cancer preventive campaign in Europe: characteristics and results of 2009 and 2010.* J Europ Acad Dermatol Ven, 2011, vol. 25, no. 12, p. 1455-1465.

Od roku 2011 probíhá v ČR grantová studie (podpořená IGA MZ ČR č. NT 12401). Z předběžných výsledků vyplývá, že na rozdíl od jiných evropských zemí, kde hlavními rizikovými faktory pro vznik melanomu jsou fototyp kůže, používání fotoprotektivních prostředků, expozice slunečnímu záření, spálení na slunci a přítomnost velkého počtu atypických pigmentových névů, je vznik melanomu u českých pacientů spíše v souvislosti s výskytem kožního nádoru u pacienta v minulosti a v souvislosti s návštěvami solárií.

Letošního ročníku Evropského dne melanomu se v ČR účastní (přihlášení k 24.4.2013) 112 dermatovenerologů ze 72 zdravotnických zařízení. Seznam těchto kožních lékařů je k dispozici na www.dermanet.cz/EDM a www.melanoma.cz.

Co je každoročně obsahem Evropského dne melanomu konkrétně?

- bezplatné vyšetření pigmentových znamének v ordinacích dermatologů jeden den v roce (obvykle pondělí v měsíci květnu);
- tiskové materiály s osvětovou tematikou ochrany před sluncem;
- informační webové stránky www.dermanet.cz, www.melanoma.cz;
- pořádání tiskových konferencí cílených k prevenci před ultrafialovým zářením;
- prezentace problematiky fotoprotekce a melanomu v médiích;
- pořádání vzdělávacích akcí pro dermatovenerology, praktické, dětské lékaře a specialisty;

Výsledky vyšetření obyvatel ČR v rámci Evropského dne melanomu během let 2001-2012

Během 12 ročníků EDM bylo v České republice vyšetřeno na 54.000 osob, u kterých byl ve 140 případech diagnostikován zhoubný melanom.

Koordinátorka Evropského dne melanomu v ČR:

Prof. MUDr. Jana Hercogová, CSc.

Dermatovenerologická klinika UK 2. LF, Nemocnice Na Bulovce, Budínova 2, Praha 8

President, European Academy of Dermatology and Venereology, www.eadv.org

Tel./fax: 266 082 359, dermatology@bulovka.cz, www.dermanet.cz, www.eadv.org

Partneři Evropského dne melanomu v ČR 2013:

Hlavní partner

Partner

Mediální partner

